Xa-cha-ri

1 Tháng tám năm thứ hai Đa-ri-út, có lời của
Đức Giê-hô-va phán cùng đấng tiên tri Xa-cha-ri,
con trai Ba-ra-chi, cháu, Y-đô, mà rằng:
2 Đức Giê-hô-va đã rất không bằng lòng tổ phụ
các ngươi.
3 Vậy ngươi khá nói cùng chúng rằng: Đức
Giê-hô-va vạn quân phán như vầy: Hãy trở lại
cùng ta, Đức Giê-hô-va vạn quân phán, thì ta sẽ
trở lại cùng các ngươi, Đức Giê-hô-va vạn quân
phán vậy.
4 Chớ như tổ phụ các ngươi, các tiên tri xưa
kia đã kêu họ mà rằng: Đức Giê-hô-va vạn quân
phán như vầy: Bây giờ khá xây bỏ đường dữ
và việc làm dữ của các ngươi; nhưng họ chẳng
nghe, chẳng hề để ý nghe ta, Đức Giê-hô-va phán
vậy.
5 Chớ nào tổ phụ các ngươi ở đâu? Và những
tiên tri ấy có sống đời đời chăng?
6 Song những lời phán và lệ luật ta đã truyền
cho tôi tớ ta là các đấng tiên tri, há chẳng kịp
đến tổ phụ các ngươi sao? Nên họ đã trở lại và
nói rằng: Mọi điều mà Đức Giê-hô-va vạn quân
đã định làm cho chúng ta theo như đường lối và
việc làm của chúng ta, thì đã làm cho chúng ta
như vậy.
7 Ngày hai mươi bốn tháng mười một, là tháng
Sê-bát, trong năm thứ hai Đa-ri-út, có lời của

Đức Giê-hô-va phán cho đấng tiên tri Xa-cha-ri,
con trai Ba-ra-chi, cháu Y-đô, như vầy:
8 Ta thấy trong ban đêm: nầy, có một người
cỡi ngựa hồng đứng trong những cây sim ở nơi
thấp, và đằng sau người co những ngựa hồng,
ngựa xám, ngựa trắng.
9 Ta nói rằng: Hỡi chúa tôi, những ngựa ấy
nghĩa là gì? thì thiên sứ nói cùng ta, bảo ta rằng:
Ta sẽ chỉ cho ngươi những ngựa nầy nghĩa là gì.
10 Người đứng trong những cây sim đáp rằng:
Đây là những kẻ mà Đức Giê-hô-va sai đi lại trải
qua đất.
11 Chúng nó bèn đáp lại cùng thiên sứ đứng
trong những cây sim rằng: Chúng tôi đã đi lại
trải qua đất; nầy, cả đất đều ở yên và im lặng.
12 Bấy giờ thiên sứ của Đức Giê-hô-va đáp
rằng: Hỡi Đức Giê-hô-va vạn quân! Ngài sẽ
không thương xót Giê-ru-sa-lem và các thành
của Giu-đa cho đến chừng nào, là những thành
Ngài đã nổi giận nghịch cùng nó bảy mươi năm
nay?
13 Đức Giê-hô-va lấy những lời lành, những lời
yên ủi đáp cùng thiên sứ đương nói với ta.
14 Đoạn, thiên sứ đương nói cùng ta, bảo ta
rằng: Khá kêu lên và nói rằng: Đức Giê-hô-va
vạn quân có phán: Ta vì Giê-ru-sa-lem và Si-ôn
động lòng ghen quá lắm;
15 và ta rất không đẹp lòng các dân tộc đương
yên vui; vì ta hơi không bằng lòng, và chúng nó
càng thêm sự khốn nạn.
16 Vậy nên Đức Giê-hô-va phán như vầy: Ta lấy

lòng thương xót trở về cùng Giê-ru-sa-lem; nhà
ta sẽ xây lại trong nó, dây mực sẽ giăng trên Giê-
ru-sa-lem, Đức Giê-hô-va vạn quân phán vậy.
17 Hãy kêu lần nữa mà rằng: Đức Giê-hô-va
vạn quân phán như vầy: Các thành ta sẽ còn
đầy tràn sự thịnh vượng, Đức Giê-hô-va sẽ còn
yên ủi Si-ôn, và còn kén chọn Giê-ru-sa-lem.
18 Đoạn, ta ngước mắt lên, ta nhìn xem, nầy,
có bốn cái sừng.
19 Ta bèn nói cùng thiên sứ đương nói với ta
rằng: Những vật ấy là gì? Người đáp cùng ta
rằng: Aáy là những sừng đã làm tan tác Giu-đa,
Y-sơ-ra-ên, và Giê-ru-sa-lem.
20 Đoạn, Đức Giê-hô-va cho ta xem bốn người
thợ rèn;
21 thì ta hỏi rằng: Những kẻ nầy đến làm chi?
Ngài đáp rằng: Aáy đó là những sừng đã làm tan
tác Giu-đa, cho đến nỗi không người nào ngóc
đầu lên được; nhưng những kẻ nầy đã đến để
làm kinh hãi chúng nó, và để ném xuống những
sừng của các nước đã cất sừng lên nghịch cùng
đất Giu-đa đặng làm tan tác nó.

2

1 Ta lại ngước mắt lên và nhìn xem; kìa, một
người cầm dây đo trong tay.
2 Ta bèn nói cùng người rằng: Oâng đi đâu?
Người đáp rằng: Ta đi đo Giê-ru-sa-lem, để xem
bề rộng và bề dài nó là bao nhiêu.
3 Nầy, thiên sứ đương nói cùng ta bèn đi ra, và
một thiên sứ khác đi ra đón người,

4 và bảo người rằng: Hãy chạy nói cùng người
trai trẻ đó rằng: Giê-ru-sa-lem sẽ có dân cư và
như làng không có tường thành, vì cớ rất đông
người và súc vật ở giữa nó.
5 Vì ta, Đức Giê-hô-va phán: Ta sẽ làm tường
bằng lửa chung quanh nó, và sẽ làm sự vinh hiển
ở giữa nó.
6 Đức Giê-hô-va phán: Hè hè! các ngươi khá
trốn, khá trốn khỏi đất phương bắc; vì ta đã làm
cho các ngươi tan tác như bốn gió của trời, Đức
Giê-hô-va phán vậy.
7 Hỡi Si-ôn ở với con gái Ba-by-lôn, hè, ngươi
khá trốn đi.
8 Vì Đức Giê-hô-va vạn quân phán rằng: Sau
sự vinh hiển, rồi Ngài sai ta đến cùng các nước
cướp bóc các ngươi; vì ai đụng đến các ngươi
tức là đụng đến con ngươi mắt Ngài.
9 Vì nầy, ta sẽ vảy tay lên trên chúng nó, chúng
nó sẽ làm mồi cho tôi tớ mình; và các ngươi sẽ
biết rằng Đức Giê-hô-va vạn quân đã sai ta đến.
10 Hỡi con gái Si-ôn, hãy hát mừng và vui vẻ; vì
nầy, ta đến, và ta sẽ ở giữa ngươi, Đức Giê-hô-va
phán vậy.
11 Trong ngày đó, nhiều nước sẽ quy phục Đức
Giê-hô-va, và trở nên dân ta; ta sẽ ở giữa ngươi,
ngươi sẽ biết rằng Đức Giê-hô-va vạn quân đã
sai ta đến cùng ngươi.
12 Đức Giê-hô-va sẽ được Giu-đa làm phần sản
nghiệp Ngài trong đất thánh, và Ngài sẽ còn kén
chọn Giê-ru-sa-lem.
13 Mọi xác thịt khá nín lặng trước mặt Đức Giê-

hô-va; vì Ngài đã thức dậy từ nơi ngự thánh của
Ngài.

3

1 Đoạn, Đức Giê-hô-va cho ta xem thấy thầy tế
lễ cả Giê-hô-sua đương đứng trước mặt thiên sứ
Đức Giê-hô-va, và Sa-tan đứng bên hữu người
đặng đối địch người.
2 Đức Giê-hô-va phán cùng Sa-tan rằng: Hỡi
Sa-tan, nguyền Đức Giê-hô-va quở trách ngươi;
nguyền Đức Giê-hô-va là Đấng đã kén chọn Giê-
ru-sa-lem quở trách ngươi. Chớ thì nầy há
chẳng phải là cái đóm đã kéo ra từ lửa sao?
3 Vả, Giê-hô-sua mặc áo bẩn, đứng trước mặt
thiên sứ.
4 Thiên sứ cất tiếng nói cùng những kẻ đứng
ở trước mặt mình rằng: Hãy lột bỏ những áo
bẩn khỏi nó. Lại nói cùng Giê-hô-sua rằng: Hãy
nhìn xem, ta đã bỏ sự gian ác khỏi ngươi, và ta
sẽ mặc áo đẹp cho ngươi.
5 Ta bèn nói rằng: Khá đội mũ sạch trên đầu
người. Thì người ta đội trên đầu người một cái
mũ sạch, đoạn mặc áo xống cho người; thiên sứ
của Đức Giê-hô-va đương đứng đó.
6 Thiên sứ của Đức Giê-hô-va bèn đối chứng
cùng Giê-hô-sua rằng:
7 Đức Giê-hô-va vạn quân phán như vầy: Nếu
ngươi bước đi trong đường lối ta, vâng giữ điều
ta dây phải giữ, thì ngươi sẽ được xét đoán nhà
ta, và canh giữ hiên cửa ta, ta sẽ cho ngươi bước
đi trong hàng những kẻ đứng chầu nầy.

8 Hỡi Giê-hô-sua, thầy tế lễ cả, ngươi cùng bạn
hữu ngươi ngồi trước mặt ngươi hãy nghe, vì
những kẻ nầy làm dấu: nầy, quả thật ta sẽ làm
cho đầy tớ ta là Chồi mống dấy lên.
9 Vì nầy, hòn đá mà ta để trước mặt Giê-hô-sua
chỉ một hòn mà có bảy con mắt. Nầy, ta sẽ chạm
trổ nó, và ta sẽ cất sự gian ác khỏi đất nầy trong
một ngày, Đức Giê-hô-va vạn quân phán vậy.
10 Đức Giê-hô-va vạn quân phán: Trong ngày
đó, các ngươi ai nấy sẽ mời kẻ lân cận mình dưới
cây nho và dưới cây vả.

4

1 Đoạn, thiên sứ nói cùng ta trở lại, đánh thức
ta, như một người đương ngủ bị người ta đánh
thức.
2 Người nói cùng ta rằng: Ngươi thấy gì? Ta
đáp rằng: Tôi nhìn xem, kìa một cái chơn đèn
bằng vàng cả, và một cái chậu trên chót nó, nó
có bảy ngọn đèn; có bảy cái ống cho mỗi ngọn
đèn ở trên chót nó.
3 ỳ kề bên lại có hai cây ô-li-ve, một cây ở bên
hữu cái chậu, và một cây ở bên tả.
4 Bấy giờ ta cất tiếng nói cùng thiên sứ đương
nói với ta như vầy: Hỡi chúa tôi, những điều nầy
là gì?
5 Thiên sứ nói cùng ta đáp rằng: Ngươi không
biết những điều nầy là gì sao? Ta nói: Thưa
chúa! tôi không biết.
6 Người đáp lại rằng: Đây là lời của Đức Giê-
hô-va phán cho Xô-rô-ba-bên rằng: Aáy chẳng
phải là bởi quyền thế, cũng chẳng phải là bởi

năng lực, bèn là bởi Thần ta, Đức Giê-hô-va vạn
quân phán vậy.
7 Hỡi núi lớn, ngươi là ai? ỳ trước mặt Xô-rô-
ba-bên ngươi sẽ trở nên đồng bằng. Nó sẽ đem
đá chót ra; sẽ có tiếng kêu rằng: Xin ban ơn, ban
ơn cho nó!
8 Lại có lời Đức Giê-hô-va phán cùng ta rằng:
9 Tay Xô-rô-ba-bên đã lập nền nhà nầy, thì tay
nó cũng sẽ làm xong; và ngươi sẽ biết rằng Đức
Giê-hô-va vạn quân đã sai ta đến cùng các ngươi.
10 Vì ai là kẻ khinh dể ngày của những điều
nhỏ mọn? Bảy con mắt Đức Giê-hô-va trải đi
qua lại khắp đất, sẽ vui mà xem thấy dây chuẩn
mực ở trong tay Xô-rô-ba-bên.
11 Ta bèn đáp lại cùng người rằng: Hai nhánh
ô-li-ve ở bên hữu và bên tả chơn đèn là gì?
12 Ta lại cất tiếng nói cùng người lần thứ hai
mà rằng: Hai nhánh ô-li-ve ở kề bên hai ống vòi
vàng, có dầu vàng chảy ra, là gì?
13 Người đáp rằng: Ngươi không biết những
điều đó là gì sao? Ta nói: Thưa chúa, tôi không
biết.
14 Người bèn nói rằng: Aáy là hai người chịu
xức dầu, đứng bên Chúa của cả đất.

5

1 Đoạn, ta lại ngước mắt nhìn xem, nầy có một
cuốn sách bay.
2 Người nói cùng ta rằng: Ngươi thấy gì? Ta
trả lời rằng: Tôi thấy một cuốn sách bay, bề dài
nó hai mươi cu-đê, bề ngang mười cu-đê.

3 Người bảo ta rằng: Aáy là sự rủa sả tràn ra
trên khắp mặt đất: hễ ai trộm cướp sẽ bị dứt đi
theo chữ trên mặt nầy của cuốn sách nầy; hễ ai
thề sẽ bị dứt đi theo chữ trên mặt kia của cuốn
sách nầy.

4 Đức Giê-hô-va vạn quân phán rằng: Ta sẽ
khiến cuốn sách nầy đi ra, nó sẽ vào trong nhà
kẻ trộm, và trong nhà kẻ chỉ danh ta mà thề dối;
thì nó sẽ ở giữa nhà kẻ ấy và thiêu nhà đi cả gỗ
lẫn đá.

5 Thiên sứ nói cùng ta bèn đi ra và bảo ta rằng:
Bây giờ hãy ngước mắt lên xem vật đi ra là gì.

6 Ta nói rằng: Aáy là gì? Người đáp rằng: Aáy
là một cái ê-pha đương ra. Người lại nói, ấy là
hình dáng chúng nó trong cả đất.

7 Đoạn, ta thấy một khối chì tròn được cất lên,
và một người đờn bà ngồi giữa ê-pha.

8 Người nói rằng: Aáy đó là Sự hung ác. Rồi
người quăng người đờn bà xuống vào giữa ê-
pha, và chận khối chì trên miệng ê-pha.

9 Bấy giờ ta ngước mắt nhìn xem, nầy, có hai
người đờn bà ra, gió thổi trong những cánh
chúng nó; và chúng nó có cánh như cánh con
cò; và chúng nó cất ê-pha lên giữa khoảng trời
và đất.

10 Ta hỏi thiên sứ đương nói cùng ta rằng:
Chúng nó đem ê-pha đi đâu?

11 Người đáp cùng ta rằng: Aáy là để xây nhà
cho nó trong đất Si-nê-a; khi đã sửa soạn rồi thì
đặt nó vào chỗ nó.

6

1 Ta lại ngước mắt lên, và nhìn xem; nầy, có
bốn cỗ xe ra từ giữa hai hòn núi; và những núi
ấy là núi bằng đồng.
2 Nơi cỗ xe thứ nhứt có những ngựa hồng; cổ
xe thứ nhì ngựa ô;
3 cỗ xe thứ ba, ngựa trắng; cỗ xe thứ tư, ngựa
xám vá.
4 Đoạn ta cất tiếng hỏi thiên sứ nói cùng ta,
mà rằng: Thưa chúa! những vật ấy là gì?
5 Thiên sứ đáp cùng ta rằng: Aáy là bốn gió
trên trời, ra từ nơi mà chúng nó đứng trước mặt
Chúa của khắp đất.
6 Những ngựa ô gác xe kia kéo ra đến xứ
phương bắc, và những ngựa trắng ra theo nó;
còn những ngựa vá kéo ra đến xứ phương nam.
7 Kế sau những ngựa mạnh kéo ra và đòi trải
đi qua lại khắp đất. Thiên sứ nói cùng chúng nó
rằng: Đi đi, và hãy chạy khắp đất. Vậy chúng
nó trải đi qua lại khắp đất.
8 Đoạn, người gọi ta và nói với ta rằng: Nầy,
những ngựa ra đến phương bắc đã làm cho thần
ta yên lặng ở phương bắc rồi.
9 Có lời của Đức Giê-hô-va phán cùng ta rằng:
10 Ngươi khá lấy những kẻ khỏi phu tù trở về
từ Hiên-đai, từ Tô-bi-gia, từ Giê-đa-gia, nội ngày
đó ngươi khá đến và vào nhà Giô-si-a, con trai
Sô-phô-ni, là chỗ chúng nó từ Ba-by-lôn đã đến.
11 Hãy nhận lấy bạc và vàng làm mũ triều
thiên đội trên đầu thầy tế lễ cả Giê-hô-sua, con
trai Giô-xa-đác.

12 Ngươi khá nói cùng người rằng: Đức Giê-
hô-va vạn quân có phán như vầy: Nầy, có một
người tên là Chồi mống, sẽ nứt ra từ chỗ người,
và người ấy sẽ xây đền thờ Đức Giê-hô-va.
13 Chính người sẽ xây đền thờ Đức Giê-hô-va;
và chính người sẽ được sự oai nghiêm, ngồi cai
trị trên ngôi mình, làm thầy tế lễ ở trên ngôi
mình; và sẽ có mưu hòa bình ở giữa cả hai.
14 Nhưng mũ triều thiên sẽ thuộc về Hê-lem,
Tô-bi-gia, Giê-đa-gia, và Hên, con trai của Sô-
phô-ni, để làm sự ghi nhớ trong đền thờ Đức
Giê-hô-va.
15 Những kẻ ở xa sẽ đến, xây đền thờ Đức Giê-
hô-va; và các ngươi sẽ biết rằng Đức Giê-hô-va
vạn quân sai ta đến cùng các ngươi; nếu các
ngươi siêng năng vâng theo tiếng Giê-hô-va Đức
Chúa Trời mình thì sự đó sẽ xảy đến.

7

1 Xảy ra trong năm thứ tư vua Đa-ri-út, có lời
của Đức Giê-hô-va phán cùng Xa-cha-ri nhằm
ngày mồng bốn tháng chín, là tháng Kít-lêu.
2 Khi ấy những người ở Bê-tên có sai Sa-rết-
se và Rê-ghem-Mê-léc cùng những kẻ theo họ
đặng nài xin ơn Đức Giê-hô-va,
3 và nói cùng các thầy tế lễ của nhà Đức Giê-
hô-va vạn quân, và cùng các đấng tiên tri mà
rằng: Tôi có nên khóc lóc và biệt mình riêng
ra trong tháng năm như tôi đã làm trong nhiều
năm chăng?

4 Bấy giờ có lời của Đức Giê-hô-va vạn quân
phán cùng ta rằng:
5 Hãy nói cùng cả dân sự trong đất và cùng các
thầy tế lễ mà rằng: Các ngươi kiêng ăn và khóc
lóc trong tháng năm tháng bảy đã bảy mươi năm
nay, có phải các ngươi vì ta, thật là vì ta, mà giữ
lễ kiêng ăn đó chăng?
6 Khi các ngươi uống và ăn, há chẳng phải vì
mình mà ăn, vì mình mà uống hay sao?
7 Aáy há chẳng phải những lời mà Đức Giê-hô-
va cậy các đấng tiên tri đời trước rao ra, khi Giê-
ru-sa-lem và những thành chung quanh nó có
dân cư được thạnh vượng, và khi phương nam
và đồng bằng có dân cư hay sao?
8 Đoạn, có lời của Đức Giê-hô-va phán cùng
Xa-cha-ri, mà rằng:
9 Đức Giê-hô-va vạn quân phán như vầy: Hãy
làm điều gì thật công bình, và ai nấy khá lấy sự
nhơn từ, thương xót đối với anh em mình;
10 chớ ức hiếp đờn bà góa, hoặc kẻ mồ côi,
hoặc người trú ngụ, hay là kẻ nghèo khó, và ai
nấy chớ mưu một sự dữ nào trong lòng nghịch
cùng anh em mình.
11 Nhưng chúng nó không chịu nghe, xây vai
lại đặng sau, và bịt lỗ tai lại đặng không nghe.
12 Chúng nó làm cho lòng mình cứng như đá
kim cương, để không nghe luật pháp và những
lời mà Đức Giê-hô-va vạn quân đã bởi Thần Ngài
cậy các tiên tri đời xưa sai đến; vậy nên có
sự thạnh nộ lớn lắm đến từ Đức Giê-hô-va vạn
quân.

13 Xảy ra như khi người kêu, chúng nó không
chịu nghe, thì khi chúng nó kêu, ta cũng không
nghe, Đức Giê-hô-va vạn quân phán vậy.
14 Ta đã làm tan tác chúng nó như bởi một
cơn gió lốc trong khắp các nước mà chúng nó
chưa từng biết; vậy đất đã trở nên hoang vu sau
chúng nó, đến nỗi không ai trải qua hoặc trở về;
vì chúng nó đã làm cho đất vui thích thành ra
hoang vu.

8

1 Lại có lời của Đức Giê-hô-va vạn quân phán
cùng ta rằng:
2 Đức Giê-hô-va vạn quân có phán như vầy: Ta
đã nổi ghen vì Si-ôn bởi một cơn ghen lớn, ta đã
nổi ghen vì nó bởi cơn tức giận lớn.
3 Đức Giê-hô-va phán như vầy: Ta đã xây lại
cùng Si-ôn, và ta sẽ ở giữa Giê-ru-sa-lem; Giê-
ru-sa-lem sẽ được gọi là thành chơn thật; núi
của Đức Giê-hô-va vạn quân sẽ được gọi là núi
thánh.
4 Đức Giê-hô-va vạn quân phán như vầy: Sẽ
còn có những ông già, bà già ở trong các đường
phố Giê-ru-sa-lem, ai nấy sẽ cầm gậy nơi tay, vì
cớ mình cao tuổi.
5 Các đường phố trong thành sẽ đầy những con
trai con gái vui chơi trong đó.
6 Đức Giê-hô-va vạn quân phán như vầy:
Trong những ngày đó, dầu những sự ấy coi như
lạ lùng cho mắt của dân sót nầy, song há lạ lùng
cho mắt ta sao? Đức Giê-hô-va vạn quân phán
vậy.

7 Đức Giê-hô-va vạn quân phán như vầy: Nầy,
ta sẽ giải cứu dân ta từ phương đông phương
tây,
8 và đem chúng nó đến, chúng nó sẽ ở giữa
Giê-ru-sa-lem, làm dân của ta, còn ta sẽ làm Đức
Chúa Trời chúng nó trong sự chơn thật và công
bình.
9 Đức Giê-hô-va vạn quân phán như vầy: Các
ngươi là kẻ, đương những ngày nầy, nghe các lời
ấy từ miệng các tiên tri trong ngày mà nhà Đức
Giê-hô-va vạn quân, tức là đền thờ, đã được lập
nền để xây lên, thì các ngươi khá làm tay mình
nên mạnh.
10 Vì chưng trước những ngày đó chẳng có tiền
công cho người ta, cũng chẳng có tiền công cho
thú vật; và vì cớ kẻ cừu địch, thì chẳng có sự
bình an cho kẻ ra người vào; vì ta đã khiến mọi
người ai nầy nghịch cùng kẻ lân cận mình.
11 Nhưng bây giờ ta sẽ không đãi những kẻ sót
lại của dân nầy như trước, Đức Giê-hô-va vạn
quân phán vậy.
12 Vì ở đó sẽ có hột giống bình an; cây nho sẽ
sanh trái, và đất sẽ sanh hoa lợi, các từng trời
sẽ sa móc xuống, ta sẽ làm cho những kẻ sót lại
của dân nầy được hưởng mọi sự đó.
13 Hỡi nhà Giu-đa và nhà Y-sơ-ra-ên! sẽ xảy ra
như các ngươi đã làm sự rủa sả trong các nước
thể nào, thì ta sẽ cứu các ngươi, và các ngươi sẽ
làm sự chúc phước thể ấy. Các ngươi chớ sợ hãi,
song hãy làm cho tay mình nên mạnh!
14 Vì Đức Giê-hô-va vạn quân phán như vầy:

Như ta đã toan giáng tai vạ cho các ngươi, khi tổ
phụ các ngươi chọc giận ta, và ta không ăn năn,
Đức Giê-hô-va vạn quân phán vậy,
15 thì ngày nay cũng vậy, ta lại đã toan làm ơn
cho Giê-ru-sa-lem và cho nhà Giu-đa: các ngươi
chớ sợ chi!
16 Nầy là những sự các ngươi phải làm: Ai nấy
khá lấy điều thật nói cùng kẻ lân cận mình; hãy
làm sự chơn thật và sự phán xét bình an trong
cửa thành các ngươi.
17 Chớ toan sự dữ trong lòng nghịch cùng kẻ
lân cận; và chớ ưa sự thề dối, vì ấy đó là những
điều mà ta ghét, Đức Giê-hô-va phán vậy.
18 Đoạn, có lời của Đức Giê-hô-va vạn quân
phán cùng ta, mà rằng:
19 Đức Giê-hô-va vạn quân có phán như vầy:
Sự kiêng ăn về tháng tư, sự kiêng ăn về tháng
năm, sự kiêng ăn về tháng bảy, sự kiêng ăn về
tháng mười sẽ làm sự vui mừng hớn hở, và ngày
lễ vui chơi cho nhà Giu-đa. Vậy hãy ưa sự chơn
thật và bình an.
20 Đức Giê-hô-va vạn quân phán như vầy: Sẽ
xảy ra các dân và dân cư nhiều thành đều đến,
21 và dân cư thành nầy đi đến thành khác mà
nói rằng: Chúng ta hãy đi mau, đặng nài xin ơn
Đức Giê-hô-va, và tìm kiếm Đức Giê-hô-va vạn
quân; ta cũng sẽ đi.
22 Như vậy có nhiều dân và nhiều nước mạnh
sẽ đến tìm kiếm Đức Giê-hô-va vạn quân tại Giê-
ru-sa-lem, và ở đó nài xin ơn Đức Giê-hô-va.
23 Đức Giê-hô-va vạn quân phán như vầy: Sẽ
xảy ra trong những ngày đó, có mười người từ

mọi thứ tiếng trong các nước ra, nắm chặt vạt
áo của một người Giu-đa, mà nói rằng: Chúng ta
sẽ đi cùng các ngươi, vì chúng ta có nghe rằng
Đức Giê-hô-va ở cùng các ngươi.

9

1 Gánh nặng lời Đức Giê-hô-va nghịch cùng
đất Ha-đơ-rắc, nó sẽ đỗ trên Đa-mách: vì con
mắt loài người và mọi chi phái Y-sơ-ra-ên đều
ngó lên Đức Giê-hô-va.
2 Lời ấy cũng phán về Ha-mát, láng giềng của
Đa-mách, về Ty-rơ và Si-đôn, vì các thành ấy là
rất khôn sáng.
3 Vì Ty-rơ đã xây một đồn lũy cho mình, và
thâu chứa bạc như bụi đất, vàng ròng như bùn
ngoài đường.
4 Nầy, Chúa sẽ cất lấy của cải nó, xô quyền thế
nó xuống biển, nó sẽ bị lửa thiêu nuốt.
5 Aùch-ca-lôn sẽ thấy và sợ; Ga-xa cũng thấy
và rất đau đớn, Eùc-rôn cũng vậy, vì sự nó trông
mong sẽ nên xấu hổ; vua Ga-xa sẽ bị diệt và
Aùch-ca-lôn sẽ không có dân cư.
6 Con ngoại tình sẽ làm vua trong Aùch-đốt; ta
sẽ trừ sự kiêu ngạo của người Phi-li-tin.
7 Nhưng ta sẽ cất máu nó khỏi miệng nó, và
sự gớm ghiếc nó khỏi giữa răng nó; nó cũng sẽ
được sót lại cho Đức Chúa Trời chúng ta, nó sẽ
như tộc trưởng trong Giu-đa, và Eùc-rôn sẽ như
người Giê-bu-sít.
8 Ta sẽ đóng trại chung quanh nhà ta nghịch
cùng cơ binh, hầu cho chẳng ai qua lại. Kẻ hà

hiếp sẽ chẳng đi qua trong chúng nó nữa, vì bây
giờ ta đã lấy mắt nhìn xem nó.
9 Hỡi con gái Si-ôn, hãy mừng rỡ cả thể! Hỡi
con gái Giê-ru-sa-lem, hãy trổi tiếng reo vui!
Nầy, Vua ngươi đến cùng ngươi, Ngài là công
bình và ban sự cứu rỗi, nhu mì và cỡi lừa, tức là
con của lừa cái.
10 Ta sẽ trừ tiệt xe cộ khỏi Eùp-ra-im, và ngựa
khỏi Giê-ru-sa-lem; cung của chiến trận cũng sẽ
bị trừ tiệt, và Ngài sẽ phán sự bình an cho các
nước; quyền thế Ngài sẽ trải từ biển nầy đến
biển kia, từ Sông cái cho đến các đầu cùng đất.
11 Còn ngươi cũng vậy, vì cớ máu của sự giao
ước ngươi, thì ta tha những kẻ tù ngươi ra khỏi
hố không có nước.
12 Hỡi những kẻ tù có trông cậy, các ngươi khá
trở về nơi đồn lũy, chính ngày nay ta rao rằng sẽ
báo trả cho ngươi gấp hai.
13 Ta giương Giu-đa ra cho ta như cái cung, và
Eùp-ra-im như tên của nó; ta sẽ thúc giục con
trai ngươi, hỡi Si-ôn, nghịch cùng con trai ngươi,
hỡi Gia-van; và ta sẽ khiến ngươi như gươm của
người mạnh bạo.
14 Bấy giờ Đức Giê-hô-va sẽ được thấy trên
chúng nó, tên Ngài sẽ phát ra như chớp; Chúa
Giê-hô-va sẽ thổi kèn, và đi với gió lốc phương
nam.
15 Đức Giê-hô-va vạn quân sẽ bảo hộ chúng nó,
chúng nó sẽ nuốt và giày đạp những đá ném bởi
trành; chúng nó sẽ uống và làm ồn ào như người
say, sẽ được đầy dẫy như bát, như các góc bàn
thờ.

16 Trong ngày đó, Giê-hô-va Đức Chúa Trời
chúng nó sẽ giải cứu dân mình như là bầy chiên,
như những đá của mũ triều thiên sẽ được cất lên
trên đất.
17 Sự nhơn từ Ngài và sự tốt đẹp Ngài sẽ lớn là
dường nào! Lúa miến sẽ làm cho những trai trẻ
lớn lên, và rượu mới sẽ làm cho gái đồng trinh
thạnh vượng.

10

1 Hãy cầu mưa nơi Đức Giê-hô-va trong kỳ mưa
cuối mùa, thì Đức Giê-hô-va sẽ làm chớp và ban
mưa xuống dồi dào, cho ai nấy được rau cỏ ngoài
đồng.
2 Vì các thần tượng nói sự hư không, các thầy
bói thấy sự dối trá; chúng nó rao chiêm bao
phỉnh dối, và ban sự yên ủi luống nhưng. Vậy
nên dân tan đi như những con chiên, vì không
có người chăn thì bị khốn nạn.
3 Cơn giận ta đã hừng lên nghịch cùng những
kẻ chăn, ta sẽ phạt những dê đực; vì Đức Giê-hô-
va vạn quân đã thăm viếng bầy chiên Ngài, tức
là nhà Giu-đa; và sẽ dàn chúng nó ra trận như
ngựa danh tiếng.
4 Đá góc sẽ ra từ nó, đinh ra từ nó, cung chiến
trận ra từ nó; và hết thảy các quan cai trị cũng
ra từ nó.
5 Nhưng chúng nó sẽ như những người mạnh
dạn giày đạp bùn trên đường trong cơn chiến
trận; chúng nó sẽ đánh; vì Đức Giê-hô-va ở cùng
chúng nó, thì những người cỡi ngựa sẽ bị xấu hổ.

6 Ta sẽ làm cho nhà Giu-đa nên mạnh, và cứu
nhà Giô-sép. Ta sẽ đem chúng nó trở về, vì
thương xót chúng nó, và chúng nó sẽ như là
chưa từng bị ta chê bỏ, vì ta là Giê-hô-va Đức
Chúa Trời chúng nó, ta sẽ nhậm lời chúng nó.
7 Người Eùp-ra-im sẽ như kẻ mạnh dạn, lòng
chúng nó sẽ vui vẻ như bởi rượu; con cái nó sẽ
thấy và vui mừng, lòng chúng nó được vui thích
trong Đức Giê-hô-va.
8 Ta sẽ xuýt gọi và nhóm hiệp chúng nó, vì, ta
đã chuộc chúng nó lại; chúng nó sẽ thêm nhiều
ra cũng như đã thêm ngày xưa.
9 Ta sẽ gieo chúng nó ra giữa các dân, chúng
nó ở các nước xa sẽ nhớ lại ta; chúng nó sẽ sống
với con cái mình và trở về.
10 Như vậy ta sẽ đem chúng nó về từ đất Ê-díp-
tô, nhóm chúng nó lại từ A-si-ri, đem chúng nó
vào đất Ga-la-át và Li-ban, và chúng nó sẽ không
có đủ chỗ ở.
11 Nó sẽ vượt qua biển khổ, xông đánh sóng
biển; hết thảy những nơi sâu của sông Ni-lơ sẽ
cạn khô, sự kiêu ngạo của A-si-ri sẽ bị đánh đổ,
và cây trượng của Ê-díp-tô sẽ mất đi.
12 Ta sẽ làm cho chúng nó nên mạnh trong Đức
Giê-hô-va, và chúng nó sẽ qua lại trong danh
Ngài, Đức Giê-hô-va phán vậy.

11

1 Hỡi Li-ban, khá mở các cửa ngươi, cho lửa
thiêu nuốt những cây bá hương ngươi!
2 Hỡi cây thông, hãy kêu la! vì cây bá hương
đã ngã, những cây tốt đẹp đã bị hủy phá. Hỡi

cây dẽ ở Ba-san, khá kêu la, vì rừng rậm đã bị
chặt.
3 Có tiếng than khóc của những kẻ chăn chiên!
vì sự vinh hiển của chúng nó đã bị hủy phá; có
tiếng gầm thét của những sư tử con! vì sự kiêu
ngạo của Giô-đanh đã bị tồi tàn.
4 Giê-hô-va Đức Chúa Trời ta phán như vầy:
Hãy cho những con chiên sắp giết ăn cỏ;
5 những kẻ mua nó giết đi, chẳng lấy làm
phạm tội; còn kẻ bán thì nói rằng: Đức Giê-hô-
va đáng ngợi khen, vì ta giàu có; và trong những
kẻ chăn chẳng một người nào tiếc chúng nó.
6 Đức Giê-hô-va phán: Vì ta chẳng tiếc dân cư
đất nầy nữa; nhưng, nầy, ta sẽ phó ai nấy vào
trong tay kẻ lân cận mình, và trong tay vua mình;
chúng nó sẽ đánh đất, và ta sẽ không giải cứu
khỏi tay chúng nó đâu.
7 Vậy ta cho những chiên sắp giết ăn cỏ, là
những chiên rất khốn nạn trong bầy. Đoạn, ta
lấy hai cây gậy: một cây gọi là Tốt đẹp, một cây
gọi là Dây buộc; và ta cho bầy chiên ăn.
8 Chỉ trong một tháng ta diệt mất ba kẻ chăn,
vì linh hồn ta đã nhàm chúng nó, và linh hồn
chúng nó cũng chán ta.
9 Ta bèn nói rằng: Ta sẽ không chăn bay. Con
nào chết, chết đi; con nào mất, mất đi; còn
những con nào sót lại thì con nầy ăn thịt con
kia.
10 Đoạn, ta lấy gậy ta gọi là Tốt đẹp mà chặt
nó ra từng khúc, đặng dứt lời giao ước mà ta đã
kết với hết thảy các dân.

11 Nó bị dứt trong ngày đó; vậy thì những con
chiên rất khốn nạn trong bầy, là chiên nghe theo
ta, biết rằng ấy là lời của Đức Giê-hô-va.
12 Ta nói cùng chúng nó rằng: Nếu các ngươi
lấy làm tốt, thì hãy cho tiền công ta; bằng không
thì đừng cho. Chúng nó bèn cân tiền công cho
ta, là ba chục miếng bạc.
13 Đức Giê-hô-va phán cùng ta rằng: Hãy lấy
giá tốt mà chúng nó định cho ta đó, đem quăng
cho thợ gốm! Ta bèn lấy ba chục miếng bạc mà
quăng cho thợ gốm tại trong nhà Đức Giê-hô-va.
14 Rồi ta chặt gậy thứ hai của ta, gọi là Dây
buộc, đặng dứt tình anh em giữa Giu-đa và Y-
sơ-ra-ên.
15 Đức Giê-hô-va phán cùng ta rằng: Hãy lấy
khí vật của kẻ chăn dại dột cho ngươi.
16 Vì nầy, ta sẽ dấy lên một kẻ chăn trong đất
nầy, kẻ ấy sẽ chẳng thăm viếng chiên bị mất,
chẳng tìm kiếm chiên tản lạc, không chữa con
nào bị thương, không nuôi con nào mập mạnh;
song nó ăn thịt con rất mập, và xé móng chúng
nó.
17 Khốn thay cho kẻ chăn vô ích bỏ bầy mình!
Gươm sẽ ở trên cánh tay nó, và trên con mắt hữu
nó; cánh tay nó sẽ khô cả, và con mắt hữu nó sẽ
mù cả.

12

1 Gánh nặng lời Đức Giê-hô-va phán về Y-sơ-
ra-ên. Đức Giê-hô-va là Đấng giương các từng
trời, lập nền của đất, và tạo thần trong mình
người ta, có phán như vầy:

2 Nầy, ta sẽ khiến Giê-ru-sa-lem làm chén xây
xẩm cho mọi dân chung quanh; và khi Giê-ru-
sa-lem bị vây, tai nạn sẽ cũng kịp đến Giu-đa.
3 Xảy ra trong ngày đó, ta sẽ khiến Giê-ru-sa-
lem làm hòn đá nặng cho các dân tộc. Phàm
những kẻ mang nó sẽ bị thương nặng; và mọi
nước trên đất sẽ nhóm lại nghịch cùng nó.
4 Đức Giê-hô-va phán: Trong ngày đó, ta sẽ
đánh mỗi con ngựa cho kinh hãi, những kẻ cỡi
nó phải điên cuồng; ta sẽ mở mắt ta trên nhà
Giu-đa, và đánh mỗi con ngựa của các dân cho
đui đi.
5 Bấy giờ các trưởng Giu-đa sẽ nói trong lòng
mình rằng: Những dân cư Giê-ru-sa-lem là sức
mạnh của ta trong Đức Giê-hô-va vạn quân, là
Đức Chúa Trời mình.
6 Trong ngày đó, ta sẽ làm cho các trưởng Giu-
đa giống như một bếp lửa ở giữa đám củi, và
như một đuốc lửa ở giữa những bó lúa, chúng
nó sẽ thiêu nuốt bên hữu và bên tả hết thảy các
dân tộc xung quanh; và dân cư Giê-ru-sa-lem sẽ
lại còn ở chỗ mình, tức là Giê-ru-sa-lem.
7 Đức Giê-hô-va trước hết sẽ cứu những trại
của Giu-đa, hầu cho sự vinh hiển của nhà Đa-vít
và sự vinh hiển của dân cư Giê-ru-sa-lem không
dấy lên trên Giu-đa được.
8 Trong ngày đó, Đức Giê-hô-va sẽ làm Đấng
bảo hộ của dân cư Giê-ru-sa-lem, và trong ngày
đó kẻ rất yếu trong chúng nó sẽ như Đa-vít, nhà
Đa-vít sẽ như Đức Chúa Trời, sẽ như thiên sứ
của Đức Giê-hô-va ở trước mặt chúng nó.
9 Xảy ra trong ngày đó ta sẽ tìm cách hủy diệt

hết thảy những nước nào đến đánh Giê-ru-sa-
lem.
10 Ta sẽ đổ thần của ơn phước và của sự nài
xin ra trên nhà Đa-vít, và trên dân cư Giê-ru-sa-
lem; chúng nó sẽ nhìn xem ta là Đấng chúng
nó đã đâm; và chúng nó sẽ thương khóc, như
là thương khóc con trai một, sẽ ở trong sự cay
đắng, như khi người ta ở trong sự cay đắng vì
cớ con đầu lòng.
11 Trong ngày đó, sẽ có sự thương khóc lớn tại
Giê-ru-sa-lem, như là sự thương khóc của Ha-
đát-Rim-môn ở trong đồng bằng Mê-ghi-đô.
12 Đất nầy sẽ thương khóc, mỗi họ riêng phần
mình: họ của nhà Đa-vít riêng ra, những vợ
chúng nó riêng ra; họ của nhà Na-than riêng
ra, những vợ chúng nó riêng ra;
13 họ của nhà Lê-vi riêng ra, những vợ chúng
nó riêng ra; Họ Si-mê-y riêng ra, những vợ
chúng nó riêng ra;
14 phàm những họ còn sót lại, mỗi họ riêng ra,
và những vợ chúng nó riêng ra.

13

1 Trong ngày đó sẽ có một suối mở ra cho nhà
Đa-vít và dân cư Giê-ru-sa-lem, vì tội lỗi và sự ô
uế.
2 Đức Giê-hô-va vạn quân phán rằng: Cũng
xảy ra trong ngày đó, ta sẽ trừ bỏ các danh của
các thần tượng khỏi đất nầy, người ta sẽ không
ghi nhớ đến nữa; ta cũng sẽ khiến các tiên tri và
quỉ ô uế ra khỏi đất nầy.

3 Từ rày về sau nếu có ai còn nói tiên tri, thì
cha và mẹ nó là kẻ đã sanh nó ra, sẽ nói cùng
nó rằng: Mầy sẽ không sống nữa, vì mầy nhơn
danh Đức Giê-hô-va và rao những lời dối. Cha
và mẹ là kẻ đã sanh nó sẽ đâm nó khi nó nói tiên
tri.
4 Sẽ xảy ra trong ngày đó, khi những tiên tri
nói tiên tri, thì ai nấy sẽ bị xấu hổ về sự hiện
thấy của mình; họ cũng sẽ không mặc áo choàng
bằng lông để dối trá nữa.
5 Nhưng nó sẽ nói rằng: Ta không phải là tiên
tri, bèn là kẻ cày ruộng; vì ta đã làm tôi mọi từ
thuở nhỏ.
6 Nếu ai hỏi rằng: Những vết thương giữa
cánh tay ngươi bởi cớ gì? Thì nó sẽ đáp rằng:
Aáy là những vết thương ta đã bị trong nhà bạn
ta.
7 Đức Giê-hô-va vạn quân phán rằng: Hỡi
gươm, hãy thức dậy nghịch cùng kẻ chăn của
ta, và nghịch cùng người làm bạn hữu ta; hãy
đánh kẻ chăn, cho những chiên tản lạc; và ta sẽ
trở tay lại trên những con nhỏ.
8 Đức Giê-hô-va phán rằng: Xảy ra trong khắp
đất, hai phần của nó sẽ bị diệt và mất song một
phần ba sẽ được còn lại.
9 Ta sẽ đem một phần ba ấy vào lửa, ta sẽ luyện
nó như luyện bạc, thử nó như thử vàng; chúng
nó sẽ kêu cầu danh ta, và ta sẽ nhậm lời nó; ta
sẽ phán rằng: Aáy là dân ta đây. Và nó sẽ nói
rằng: Đức Giê-hô-va là Đức Chúa Trời tôi.

14

1 Nầy, ngày của Đức Giê-hô-va đến, những của
cướp ngươi sẽ bị chia giữa ngươi.
2 Vậy ta sẽ nhóm mọi nước lại tranh chiến cùng
Giê-ru-sa-lem, và thành sẽ bị lấy, nhà sẽ bị cướp,
đờn bà sẽ bị hãm, phân nửa thành sẽ đi làm phu
tù; nhưng dân còn lại sẽ không bị trừ bỏ khỏi
thành.
3 Bấy giờ Đức Giê-hô-va sẽ ra đánh cùng các
nước đó, như Ngài đã đánh trong ngày chiến
trận.
4 Trong ngày đó, chơn Ngài sẽ đứng trên núi
ô-li-ve, là núi đối ngang Giê-ru-sa-lem về phía
đông; và núi ô-li-ve sẽ bị xé ra chính giữa về phía
đông và phía tây, đến nỗi thành ra một trũng rất
lớn; phân nửa núi dời qua phương bắc, phân
nửa dời qua phương nam.
5 Các ngươi sẽ trốn trong trũng núi, vì trũng
núi ấy sẽ chạy dài đến Aùt-san; và các ngươi
sẽ đi trốn như là trốn khỏi cơn động đất đang
ngày Ô-xia, vua Giu-đa. Bấy giờ Giê-hô-va Đức
Chúa Trời ta sẽ đến, hết thảy các thánh sẽ ở cùng
ngươi.
6 Trong ngày đó sẽ không có sự sáng nữa,
những vì sáng sẽ thâu mình lại.
7 Aáy sẽ là một ngày mà Đức Giê-hô-va biết;
chẳng phải ngày, chẳng phải đêm, song xảy ra
đến buổi chiều sẽ có sự sáng.
8 Xảy ra trong ngày đó, nước sống sẽ ra từ Giê-
ru-sa-lem, phân nửa chảy về biển đông, phân
nửa chảy về biển tây, trong mùa hạ và mùa đông

đều có.
9 Đức Giê-hô-va sẽ làm vua khắp đất; trong
ngày đó, Đức Giê-hô-va sẽ là có một, và danh
Ngài cũng sẽ là có một.
10 Cả đất sẽ làm nên đồng bằng, từ Ghê-ba cho
đến Rim-môn, về phía nam Giê-ru-sa-lem, thành
nầy sẽ được nhắc lên và ở trong chỗ mình, từ cửa
Bên-gia-min cho đến chỗ cửa thứ nhứt, và đến
cửa góc, lại từ tháp Ha-na-nê-ên cho đến những
nơi ép rượu của vua.
11 Người ta sẽ ở đó, nó chẳng bị rủa sả nữa,
nhưng Giê-ru-sa-lem sẽ được ở yên ổn.
12 Vả, nầy sẽ là tai vạ mà Đức Giê-hô-va dùng
để phạt mọi dân tranh chiến cùng Giê-ru-sa-
lem: Ngài sẽ lam cho ai nấy khi chơn đương
đứng thì thịt mục nát ra, mắt mục trong vành
nó, lưỡi mục trong miệng nó.
13 Trong ngày đó, Đức Giê-hô-va sẽ gieo sự rối
loạn lớn trong chúng nó; vì ai nấy sẽ nắm tay kẻ
lân cận mình, và tay người nầy sẽ giá lên nghịch
cùng tay người kia.
14 Giu-đa cũng sẽ tranh chiến tại Giê-ru-sa-
lem, và những của cải của mọi nước chung
quanh sẽ nhóm lại ở đó: vàng, bạc và những
áo xống rất nhiều.
15 Cũng có ôn dịch cho những ngựa, la lạc đà,
lửa, và hết thảy thú vật trong dinh trại đó, đều
bị ôn dịch như vậy.
16 Xảy ra hết thảy những kẻ nào còn sót lại
trong mọi nước lên đánh Giê-ru-sa-lem, sẽ lên
đó hàng năm đặng thờ lạy trước mặt Vua, là

Đức Giê-hô-va vạn quân, và giữ lễ lều tạm.
17 Trong những họ hàng trên đất, kẻ nào đã
chẳng lên Giê-ru-sa-lem đặng thờ lạy trước mặt
Vua, là Đức Giê-hô-va vạn quân, thì sẽ không có
mưa trên chúng nó.
18 Nếu họ hàng Ê-díp-tô không lên và không
đến đó, thì mưa cũng không xuống trên chúng
nó; và chúng nó sẽ bị ôn dịch nầy, là ôn dịch mà
Đức Giê-hô-va đã dùng phạt các nước không lên
giữ lễ lều tạm.
19 Aáy hình phạt của Ê-díp-tô và hình phạt của
các nước chẳng lên giữ lễ lều tạm sẽ là như vậy.
20 Trong ngày đó, sẽ có chạm chữ trên những
lạc ngựa rằng: "Thánh Cho Đức Giê-hô-va!"
Những nồi trong nhà Đức Giê-hô-va sẽ giống
như những bát trước bàn thờ.
21 Mọi nồi ở trong Giê-ru-sa-lem và trong Giu-
đa sẽ là thánh cho Đức Giê-hô-va vạn quân;
phàm những kẻ dâng tế lễ sẽ đến, lấy nồi mà
nấu; và trong ngày đó, sẽ không còn có người
Ca-na-an trong nhà Đức Giê-hô-va vạn quân.

Kinh Thánh
The Holy Bible in the Vietnamese language (1923)

Public Domain

Language: Tiếng Việt (Vietnamese)

Translation by: William Cadman (1883-1948)

Contributor: Christian and Missionary Alliance

This free Bible is provided to you courtesy of eBible.org.

NT first published 1923, OT first published 1925. The New Testament permanently and irrevocably entered the Public Domain on January 1, 2019 due to copyright expiration. The Old Testament entered the Public Domain on January 1, 2021. It was probably already in the Public Domain due to failure to comply with formalities earlier.

2022-06-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 13 Dec 2023
b0911a70-1760-5840-8eb8-b0fba74ed77e